УДК 811.163.41’373.43.45:004.774.1:[331.108.3
811.163.41’373.43.45=111’276.6:331:[004.774.1
https://doi.org/10.18485/novorecje.2025.7.12.2

Јована Љ. Шћеповић[*]
(Институт за српски језик САНУ, Београд)

НОВЕ РЕЧИ У СРПСКОМ ЈЕЗИКУ НА ДРУШТВЕНИМ МЕДИЈИМА – ЛЕКСИКА ДРУШТВЕНЕ МРЕЖЕ ЛИНКДИН[**]

Новоречје, 2025, бр. 12

Тема рада јесу нове речи у српском језику на друштвеним медијима, односно лексика друштвене мреже Линкдин. У раду ћемо анализирати речи сакупљене на овој друштвеној мрежи, чији је садржај усмерен ка запошљавању и развоју каријере. Ова платформа најчешће се користи за проналазак посла. Присутан је велики број англицизама и скраћеница које су препознатљиве само у домену пословне комуникације. У складу са предметом истраживања, првенствено ћемо користити дескриптивну анализу да бисмо одлике лексике што детаљније описали. Циљ рада је да пружи основне одлике лексике заступљене на Линкдину, као и да да компаративну анализу опште, заједничке лексике и других друштвених мрежа.

Кључне речи: неологизми, англицизми, језик друштвених медија, Линкдин, пословна комуникација, српски језик.

1. Уводна разматрања

У раду ћемо представити лексику која је одлика друштвене мреже Линкдин[1]. Корпус је добијен ексцерпцијом грађе из објава са

[*] jovana.dimitrijevic@isj.sanu.ac.rs; ORCID: 0000-0002-2832-2752.

[**] Овај рад је финансирало Министарство за науку, технолошки развој и иновације Републике Србије према уговору број 451-03-66/2024-03/200174 који је склопљен са Институтом за српски језик САНУ.

[1] Колико нам је познато, у србистици, до сада није било радова посвећених језику Линкдина. Такође, важно је напоменути да ни транскрипција није доследна, тако да се среће неколико опција: Линкед-ин, ЛинкедИн, Линкедин и Линкдин. Ми ћемо у раду користити термин *Линкдин*.

ове мреже на које смо наилазили у току 2024. године, с обзиром на то да смо активни корисници, и помоћу анкете, у којој смо замолили друге кориснике ове друштвене мреже[2] да нам кажу које су то лексеме које им прве падају на памет, а тичу се комуникације на Линкдину.[3] Приметили смо нове речи, постојеће речи са новим значењима, речи које се користи и на другим друштвеним мрежама, речи које су одлика само комуникације на Линкдину, као и велики број скраћеница, које су препознатљиве у домену пословне комуникације.

2. О друштвеној мрежи Линкдин

Линкдин је основан 2003. г. и то је друштвена мрежа усмерена ка професионалном усавршавању и напредовању. За разлику од осталих друштвених мрежа, као што су: Инстаграм, Тикток или Фејсбук, Линкдин је примарно пословна друштвена мрежа, односно платформа која служи за пословне контакте и пословну преписку, што се огледа и у начину комуникације – одабиру речи и израза, комуникацијских постулата, као и тону оглашавања на овој мрежи. Корисници ове друштвене мреже су старији од просечног корисника Инстаграма или Тиктока, па је и сам тон комуникације званичнији, односно пословнији. Међутим, пошто је и даље важно брзо и јасно пренети поруку, и на Линкдину је комуникација подређена бржем темпу дигиталне комуникације, стога је честа употреба скраћеница

[2] Термин друштвени медији тиче се интернетске технологије, платформе и услуге које корисницима омогућавају комуникацију и могућност креирања садржаја и њиховог дељења помоћу интернета (Харамија и Њавро 2022: 52).

[3] У септембру 2024. године смо на личном Линкдин налогу упитали: „Које су то речи које везујете за ову друштвену мрежу поред чувених *конекција*?“. У коментарима и у порукама се јавило четрнаест корисника Линкдина, махом жена. Одговори су били следећи: *линк, профил, умрежавање, reach* (*домет*, тј. *досег*), *предузетништво, бизнис, продаја, маркетинг, дигитални маркетинг, понос, част, самопоуздање, усавршавање, одмор, предах, офис, регрутери, burn(out)* (*прегоревање*), *пасивни приход, work-life баланс, content writing, content creators, copy writing, b2b, sales, хејтери, affiliate, pitch(ing), brand(ing), communication, impressions, Sas, SEO, CEO, project coordination, dati feedback, biti open to work, full time, part time, remote rad*. Одговоре смо забележили од првог до последњег, како су и пристизали у коментарима и у порукама. У прикупљеној грађи запажамо и англицизме, али и инглишизме, тј. неадаптиране, директно преузете речи са оригиналном графијом (Божић Синчук 2023: 203). Међутим, с обзиром на конкретну тему овог рада, и ограниченост истраживања, њима се сада нећемо подробније бавити, али засигурно ћемо се на грађу прикупљену анкетом наново вратити у неком новом истраживању. У овом раду издвојили смо лексеме које су највише пута наведене у анкети, односно највише пута су поменуте.

(махом на енглеском језику), као и коришћење англицизама[4], због јаког утицаја енглеског језика у пословној комуникацији.

2. 1. Лексика друштвене мреже Линкдин[5]

До нашег корпуса дошли смо на два начина. Први је био посматрање речи и израза које се користе и које су се спрам употребе издвојиле као најчешће, док је други начин био анкета која је спроведена у септембру 2024. у којој су корисници Линкдина издвојили речи и изразе који су према њиховом мишљењу карактеристични за ову мрежу. Као што смо и претпоставили да ће бити, речи и изрази које су језгро комуникације на Линкдину односе се на умрежавање и пословну терминологију и разликују се од лексике других друштвених мрежа које се више односе на свакодневни живот и личне контакте. Неке од њих су: *конекција*, *мрежа*, *позиција*, *препорука*, *тимски рад*, *умрежавање*, *постављање циљева*. Још неке од речи које су део активног речничког фонда српског језика, односно опште лексике, а веома су честе у употреби на Линкдину јесу: *вештине*, *лидер*, *лидерство*, *ментор*, *менторство*, *прилика, пројекат.*

У наставку рада дајемо краћа објашњења најчешће употребљаваних термина које су и корисници у анкети издвојили као важне, односно највише пута су споменуте, али које смо и ми запазили, посматрајући, бележећи и анализирајући преписке на овој друштвеној мрежи.

Конекција[6] – С обзиром на то да је основна улога Линкдина повезаност са бившим, садашњим или будућим колегама и послодавцима, овај термин значи „успостављање контакта са другим корисницима платформе“.

Мрежа – Означава професионално поље корисника, односно контакте.

[4] Под термином англицизми подразумевају се: „reči i njihovi potencijalni delovi tj. afiksi, koji su iz engleskog jezika preuzeti u srpski i dostigli bar delimičnu integraciju u njegov sistem, adaptacijom na nivou izgovora, pisanja, oblika i značenja“ (Пр-ћић 2022: 391).

[5] У претходном броју часописа *Новоречје* је и рад ауторке А. Шеховић, у којем су тема англицизми из области друштвених мрежа, с освртом на Фејсбук, Инстаграм и Твитер (в. Шеховић 2024).

[6] У *Српском речнику новијих англицизама* „конекција” је у трећем значењу дефинисана на следећи начин: *познанство и контакти који могу довести до професионалне користи; = веза*.

Позиција – Радно место коју је корисник имао, или на којем је тренутно запослен, као и место за које би у будућности конкурисао.[7]

Препорука[8] – Потврда вредности и вештина одређеног корисника од некога ко је са њим сарађивао или је пратио његово пословно деловање. Сагласност да је добар и успешан у свом послу.

Постављање циљева – На Линкдину се често пише о постављању краткорочних и дугорочних професионалних циљева.

Тимски рад – Способности рада у групи, контаката и сарадњи међу колегама и тимовима.

Умрежавање – Динамика стварања и одржавања пословних контаката, много чешће је у употреби термин на енглеском језику тј. networking.

2. 2. Линкдин (и) скраћенице

На Линкдину се користе разне скраћенице, које се односе на пословне термине, радне позиције и професионалне аспекте комуникације. Издвојићемо неке од најважнијих скраћеница које се често појављују на овој платформи:

CEO – Chief executive officer (генерални, тј. извршни директор)
HR – Human resources (људски ресурси)
CFO – Chief financial officer (финансијски директор)
COO – Chief operating officer (оперативни директор)
B2B – Business to business (пословање међу предузећима)
B2C – Business to consumer (пословање усмерено према потрошачима)
ROI – Return on investment (повраћај инвестиције)
R&D – Research and development (истраживање и развој)
KPI – Key performance indicator (кључни показатељи успешности)
SaaS – Software as a service (услуга софтвера)
P&L – Profit and loss (профит и губитак)
UX/UI – User experience / User interface (корисничко искуство)
CRM – Customer relationship management (управљање односа са купцима)
SEO – Search engine optimization (оптимизација претраживача)
CTAs – Calls to action (позиви на акцију)[9]

[7] На Линкдину се често користи и глагол *аплицирати*.
[8] Неретко се среће енглески облик *recommendation.*

Друштвене мреже и актуелности на њима се јако брзо мењају. Такође, „интернет се толико брзо модификује да сваки покушај његовог описивања бива за релативно кратко вријеме у потпуности, или у неким сегментима недостатан, превазиђен. То важи и за уочавање особина језика интернет комуникације“ (Милашин 2016: 164). Стога, ово засигурно није целовит, нити коначан списак скраћеница које се користе на Линкдину, али јесте списак оних најважнијих. Циљ њихове употребе јесте да олакшају комуникацију и лако пренесу поруку. Све имају одговарајући српски еквивалент, тј. превод, али немају своје скраћенице, односно сматрамо да оне не би ни биле овако препознатљиве и не би пренеле лако поруку. Многе од ових наведених скраћеница нису познате већини говорника српског језика, ни нама, аутору рада, „али су значајно присутне у језику корисника нових технологија, дигиталне интернет-комуникације друштвених мрежа“ (Ристић 2024: 18), односно свакодневно се употребљавају приликом преписки на Линкдину. Такође, приметили смо да се прихвата енглеско спеловање скраћеница, и да су се чак неке од њих и лексикализовале (нпр. HR).

2. 3. Кључне карактеристике лексике на Линкдину

Поменули смо већ да је основни циљ Линкдин платформе умрежавање, пословни и професионални раст и развој, стога се и тон комуникације у односу на преостале друштвене мреже разликује. Комуникација је усмерена ка пословним и професионалним вештинама, постигнућима, циљевима, умрежавању и надградњи вештина. Ова мрежа се издваја од других платформи, попут Инстаграма или Фејсбука, управо због своје професионалне природе, па је и лексика усмерена на изразе који подстичу умрежавање, промоцију стручности и каријерних могућности. Кључне карактеристике лексике на Линкдину укључују: званичнији, односно пословнији тон, за разлику од других друштвених мрежа, где је честа фамилијаризација, разговорни стил, па чак и вулгаризација; лексика је окренута ка пословним темама и професионалној терминологији (*вештине, пројекти, препоруке, усавршавање* и слично); употреба англицизама је честа (*leadership, networking, recomendation, skills* и др.); користе се изрази који су усмерени ка професионалним постигнућима (*развијање ве-*

[9] На интернету је доступан и *Речник појмова* Менаџмент центра у Београду, у којем на основу брзе претраге можемо доћи до појмова из области менаџмента. Последњи пут приступљено 21. марта 2025. г. у 13.04. [https://mcb.rs/recnik].

штина, *професионални раст*, *тимски дух*). Линкдин омогућава корисницима да се споје са колегама, послодавцима, будућим партнерима, али и да представе своје вештине, постигнућа, вредности и искуство. Ово је платформа која служи за изградњу и одржавање професионалних контаката, али, такође, нуди и могућности за претрагу послова, обуку и пословну промоцију. Укратко, ово је платформа која служи као мост између професионалног умрежавања, развоја каријере и пословне промоције, и представља алат за онога ко жели да изгради и прошири своје професионалне контакте, односно да се „умрежи". С обзиром на то да се корисници труде да оставе добар утисак на потенцијалне послодавце, колеге и пословне партнере, води се рачуна о изражавању, структури реченице и јасноћи поруке. Осим уобичајених скраћеница које смо већ истакли, на овој мрежи, с обзиром на то да је користе старији корисници, у односу на рецимо скраћенице на Твитеру[10], Инстаграму и Тиктоку, осим пословних, нису у употреби, више се води рачуна и о граматици, правопису и стилу.[11]

3. Заједничка лексика друштвених мрежа

Као што смо и навели, један од циљева рада јесте и да пружи компаративну анализу лексике друштвених медија, односно да пружи приказ дела заједничке лексике за различите друштвене мреже. Постоји и лексика која је заједничка за Линкдин, Инстаграм, Фејсбук или Тикток и тиче се основних активности на овим друштвеним мрежама, односно ово је општа лексика друштвених мрежа. Истраживањем језика друштвених мрежа, ишчитавањем написаних радова о њему, ексцерпцијом грађе из објава са друштвених мрежа (Инстаграма, Фејсубука, Тиктока и Линкдина) на које смо наилазили у току

[10] Што се тиче комуникације на Твитеру „с обзиром на бројне грешке, може се закључити како корисница комуникацију на Твитеру доживљава као дописивање с познатима" (Милашин 2016: 169). На Линкдину није присутна фамилијаризација, као што је рецимо на Фејсбуку, Инстаграму или Твитеру. Иначе, Твитер не постоји више под овим именом, сада се зове Икс (X).

[11] Налоге на овој друштвеној мрежи имају и студенти, који су у потрази за праксама и првим радним искуствима, али и директори, односно власници компанија. Оно што је засигурно разлика у односу на остале друштвене мреже јесу ретки налози са „анонимним" профилима, односно непостојећим особама. Анонимност свакако смањује одговорност за написану реч, а повећава слободу изражавања (према Јањић 2012: 564).

2024. године, али и раније, с обзиром на то да смо активни корисници, као најважније лексеме можемо издвојити следеће[12]:

Алгоритам[13] – Правила помоћу којих нам се пружа персонализован садржај на мрежама, односно онај садржај који нас занима, захваљујући нашој активности као корисника.

Ангажман/интеракција – Активно учешће корисника на друштвеним мрежама, тј. коментарисање, свиђање, дељење, објављивање и сл**.**

Блокирање – Функција којом корисници забрањују другим корисницима да гледају, читају, слушају њихове објаве.

Дељење (Шеровање)[14] – Функција којом корисници деле своје, или туђе објаве.

Коментар – Преписка, одговор корисника.

Корисник – Онај који употребљава неку од друштвених мрежа.

Лајк[15]– Функција којом корисници показују да им се допада садржај, односно објава.

Лајковање – Начин на који корисници показују да им се свиђа одређена објава, односно да је подржавају.

Означавање/таговање – Употребљава се за повезивање са другим корисницима. Уз ознаку на објави, оставља се линк ка профилу означене особе.

Пост/објава – Било каква подељена објава корисника, текстуална, визуелна или аудитивна.

Постовање – Функција којом корисници деле објаве.

Пратилац [16]– Особа која има увид у садржај и активности одређеног корисника мрежа.

---

[12] Поред радова које смо навели у литератури, издвојили бисмо и докторску дисертацију Марије Вуковић одбрањену 2022. у Косовској Митровици *Утицај англицизама са друштвених мрежа на српски језик и културу изражавања*. Такође, напоменули бисмо да ово свакако није коначан списак, већ део списка најважније заједничке лексике поменутих мрежа.

[13] Дата објашњења и дефиниције су ауторске.

[14] У *Српском речнику новијих англицизама* забележен је занимљив облик *зашеровати*.

[15] У *Српском речнику новијих англицизама* ова именица је дефинисана као „dopadanje ili podržavanje neke osobe, ideje i sl. na društvenim mrežama izraženo pritiskom na određenu ikonu ili link".

[16] У *Српском речнику новијих англицизама* дате су одреднице *фоловер* и *фоловерка.*

Праћење – Функција којом корисници имају увид у садржај и активности других корисника.[17]

Прича[18] – Објава која траје 24 сата.

Профил (Налог) – Део сваког корисника друштвених мрежа који садржи основе личне податке, слике, текст и сл.

Хештег[19] – Знак # се употребљава да означи кључне појмове и теме зарад лакшег претраживања садржаја.

Ове речи представљају део општег лексичког фонда друштвених мрежа, односно заједничке су за све њих. Дакле, основне функције и активности корисника друштвених мрежа омогућене су помоћу наведених лексема.

4. Закључак

Линкдин има специфичну лексику, која се разликује од других друштвених мрежа, али има и заједнички, општи лексички фонд који им се подудара. За разлику од других друштвених мрежа где је тон комуникације непосреднији, на Линкдину се корисници труде да одрже професионалан углед и оставе повољан утисак, стога и више обраћају пажњу на јасноћу поруке, писменост у писаној комуникацији и стил писања. Језик и стил су јаснији и формалнији у односу на друге мреже. На Линкдину није приметна фамилијарност, вулгаризација, као ни присуство бројних словних, граматичких, односно стилских грешака. Дакле, ове стратегије коришћења језика су у циљу остварења пословних амбиција и позиционирању као ауторитет у својој области, јер квалитет изражавања оставља одређену слику коју други корисници мреже стварају, односно обликује начин на који нас други доживљавају. С обзиром на то да нам је тема рада била анализа лексике друштвене мреже Линкдин, морамо истаћи да је честа употреба англицизама од којих неки и имају српске преводиве еквиваленте, али оправданост употребе одређених англицизама видимо у глобалној препознатљивости, на неки начин су то пословни термини, али и лакшој комуникацији у професионалним срединама. На самом крају сложили бисмо се са А. Шеховић (в. Шеховић 2024)

[17] „Ту су и глаголи *запратити* са значењем ʻзапочети праћење нечијег налогаʼ, те, супротно, *отпратити* – ʻпрестати с праћењем нечијег налога“ (Милашин 2017: 178).

[18] Много чешће употребљава се термин *стори*.

[19] Паралелно у употреби је и термин *хаштаг*. Хештег *Речник новијих англицизама* дефинише као: „jedna ili više reči kojima prethodni znak #, tj. taraba, da bi se na društvenim mrežama, posebno (Twitter), izdvojile poruke o određenoj temi.

да је страх од прекомерне потребе англицизама неоправдан, многе од лексема имају свој домаћи, српски еквивалент, док су се многе прилагодиле (прилагођавају се) нашем творбеном систему. Такође, рад засигурно не представља потпуни, нити коначан приказ истраживања ове теме. Овим смо само приказали основне особености лексике Линкдина и започели истраживања језика ове друштвене мреже.

ЛИТЕРАТУРА

Божић Синчук, М. 2023. Англицизми у роману за децу и младе *Нећу да мислим на Праг* Соње Ћирић. *Новоречје 9*, 196–206.

Вуковић, М. 2022. *Утицај англицизама са друштвених мрежа на српски језик и културу изражавања*. Универзитет у Косовској Митровици. Необјављена докторска дисертација. [https://nardus.mpn.gov.rs/bitstream/handle/123456789/21509/bitstream_151438.pdf?sequence=1&isAllowed=y] приступљено 21. 3. 2025.

Иваниш, Ј., В. Ђорђевић, М. Николић 2022. Српска неолошка библиографија. *Наш језик LIII*, 101–124.

Јањић, М. 2012. Језик Фејсбука – нови идентитет глобалистичких комуникација. *Српски језик 17*, 559–575.

Милашин, Г. 2016. Језик Твитера из стилистичког угла. U: B. Tošović, A. Woisch (Hg.) *Interaktion von Internet und Stilistik, Internet und Stil*. Graz: Institut für Slawistik der Karl-Franzens-Universität Graz und Kommission für Stilistik beim Internationalen Slawistenkomitee, 163–193.

Ристић, С. 2024. Нека запажања о најновијим речима у српском језику. *Новоречје 11*, 13–26.

*

Prćić, T. 2022. Osavremenjeni pristup englesko-srpskom leksičkom pozajmljivanju: principi i primene. У: С. Гудурић, Ј. Дражић и М. Стефановић (ур.) *Језици и културе у времену и простору X/1*. Нови Сад: Филозофски факултет, 387–421.

Haramija, P., M. Njavro 2022. Društvene mreže i društvena odgovornost. *Obnovljeni život 78/1*, 51–66.

Šehović, A. 2024. Noviji anglicizmi iz oblasti društvenih mreža. *Новоречје 11*, 27–43.

ЛЕКСИКОГРАФСКИ ИЗВОР

Prćić i dr. 2021: Prćić, Tvrtko, Dražić, Jasmina, Milić, Mira. Srpski rečnik novijih anglicizama. Novi Sad: Filozofski fakultet. [chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://digitalna.ff.uns.ac.rs/sites/default/files/db/books/978-86-6065-636-2.pdf] pristupljeno 27. 5. 2025.

Jovana Šćepović

(Institute for the Serbian Language of the Serbian Academy of Sciences and Arts, Belgrade)

NEW WORDS IN SLAVIC LANGUAGES ON SOCIAL MEDIA – THE LEXICON OF THE SOCIAL NETWORK LINKEDIN

Summary

This paper examines neologisms in Slavic languages as they appear on social media, with a specific focus on the lexicon of the professional networking platform LinkedIn. The study analyzes lexical items collected from this platform, where content is primarily centered on employment, career development, and professional networking. Given LinkedIn's primary function as a job-seeking and business-oriented platform, its lexicon exhibits a significant presence of anglicisms and abbreviations, many of which are exclusive to the domain of business communication. Methodologically, the study employs a descriptive analysis to systematically examine and characterize the lexical features observed on LinkedIn. The primary objective is to identify the fundamental linguistic characteristics of LinkedIn's lexicon and to conduct a comparative analysis between this specialized vocabulary and the more general lexicon found on other social media platforms.

Keywords: neologisms, anglicisms, social media language, LinkedIn, business communication, Serbian language.